

Гуцул А. С.
*аспірант кафедри фінансів,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-558-0-14>

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА МОНІТОРИНГУ ПРИБУТКУ В СТРУКТУРІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Система контролю та моніторингу прибутку в структурі корпоративного управління є ключовим елементом для забезпечення стійкої прибутковості, прозорості та ефективного управління ресурсами, що балансує інтереси акціонерів і менеджменту в умовах економічної нестабільності. Вона інтегрує внутрішні механізми контролю, аудит і ризик-менеджмент, дозволяючи виявляти відхилення, запобігати втратам і оптимізувати фінансові потоки для підвищення цінності компанії. В умовах криз, система забезпечує точність звітності про прибуток, знижуючи ризики та підвищуючи інвестиційну привабливість [1].

Основні компоненти системи включають раду директорів, аудиторський комітет, внутрішні процедури контролю та ризик-менеджмент. Рада директорів здійснює стратегічний нагляд, затверджуючи бюджети та оцінюючи ризики для оптимального розподілу капіталу, що впливає на прибуток [2]. Аудиторський комітет перевіряє фінансову звітність, забезпечуючи її точність і виявляючи шахрайства, що захищає прибутковість [3]. Внутрішні процедури, як сегрегація обов'язків і реконсиляція, мінімізують помилки в обліку доходів і витрат [4]. Ризик-менеджмент оцінює фінансові загрози, такі як ринкові коливання, дозволяючи стабілізувати прибуток через проактивні заходи [5]. Принципи корпоративного управління – прозорість, відповідальність і справедливість – формують основу системи, забезпечуючи етичний контроль і захист інтересів стейкхолдерів.

Таблиця 1 узагальнює ключові компоненти системи, їх функції та вплив на прибуток.

Компоненти системи контролю та моніторингу прибутку

Компонент	Функція	Вплив на прибуток
Рада директорів	Нагляд за стратегією та ризиками.	Оптимізує розподіл капіталу, підвищуючи прибуток.
Аудиторський комітет	Перевірка звітності та контролю.	Забезпечує точність прибутку, зменшуючи втрати.
Внутрішні процедури	Сегрегація, авторизація, реконсиляція.	Захищає активи, мінімізуючи помилки.
Ризик-менеджмент	Оцінка та пом'якшення ризиків.	Стабілізує прибуток через захист від втрат.

Джерело: складено за даними [2-5]

Як видно з Таблиці 1, ці компоненти взаємодіють, формуючи цілісну систему, що стабілізує прибуток через контроль і моніторинг.

Ефективність системи проявляється у зниженні волатильності прибутку та підвищенні фінансових показників. Дослідження показують, що компанії з сильним управлінням знижують волатильність прибутку на 15% завдяки аудиторським і ризик-менеджменту. PepsiCo демонструє стабільне зростання прибутку через прозорість і контроль, тоді як слабкі системи, як у Enron, призводять до втрат. Технології, як софт для моніторингу KPI, посилюють систему, дозволяючи реагувати на відхилення та інтегрувати ESG-фактори. Європейські компанії з двоярусною структурою управління показують вищий прибуток через ефективний контроль [1].

Система контролю та моніторингу прибутку є основою для фінансової стійкості, зниження ризиків і зростання цінності бізнесу, але потребує адаптації до цифрових і регуляторних змін.

Література:

1. Chen J. Corporate Governance: Definition, principles, models, and examples. Investopedia. 2025. URL: <https://www.investopedia.com/terms/c/corporategovernance.asp> (дата звернення: 20.10.2025).
2. Principles of Corporate Governance. Business Roundtable. Harvard Law School Forum on Corporate Governance. 2016. URL: <https://corpgov.law.harvard.edu/2016/09/08/principles-of-corporate-governance/> (дата звернення: 20.10.2025).

3. Donohue J. The audit committee: What it is and its role. Diligent. 2025. URL: <https://www.diligent.com/resources/blog/role-of-the-audit-committee-in-corporate-governance> (дата звернення: 20.10.2025).

4. Shivaprasad S. Importance of internal controls in corporate governance. CertPro. 2024. URL: <https://certpro.com/internal-controls/> (дата звернення: 21.10.2025).

5. What is corporate governance? The 2025 guideline. International Institute for Management Development. 2025. URL: <https://www.imd.org/blog/governance/what-is-corporate-governance/> (дата звернення: 21.10.2025).